Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannsöcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karoiyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inuluĭ Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 273. Braşov, Joi 12 (24) Decemvre 1896.

Desbaterea adresei încheiată.

Au pierdut mult din interesul lor desbaterile dietei ungurescĭ. Camera de astădĭ, ce se compune treĭ din patru părţĭ tot numai din mamelucii luĭ Banffy, aleşĭ pe sprîncénă, nicĭ că se mai póte asémĕna cu camera din periodul trecut, când opoşiţiunea era aprópe aşa de tare, ca partida guvernuluĭ, încât voturile se faceau cu câte-o majoritate de 10—15 voturĭ.

Incai ministrul-preşedinte Banffy i-a pus camerei de astădĭ pecetea pe frunte, mărturisind, că corupţiunea a jucat rolul ei însemnat la alegerĭ şi vorbind de-o „constituţională cheltuire de banĭ“, ce s'a făcut la alegerile dietale, ca de ceva de sine înţeles, ce s'a mai întêmplat şi de altă-dată.

S'au aflat oposiţionalĭ, carĭ i-au frecat puţin hrén sub nas baronuluĭ Banffy din causa acestei cinice constatărĭ. Dér ce-i pasă luĭ, când are o armă aşa de puternică în dietă şi faţă cu asemenĭ imputărĭ este scutit de-o panţeră de fier?

Abia alaltăerĭ s'a terminat desbaterea asupra proiectuluĭ de rĕspuns la discursul tronuluĭ. Se'nţelege, că proiectul partideĭ guvernuluĭ a fost primit cu mare majoritate. Interesant este, că acum, la încheiarea desbatereĭ, contele Apponyi a făcut érăşĭ puţină passivitate parlamentară, renunţând la vorbirea finală, ce-ĭ competea ca propunĕtor al uneĭ adrese speciale. Declaraţia luĭ a lovit, se'nţelege, în guvern, culminând în afirmarea, că nu se crede politicesce dator de-a vorbi, ba din contră, datoria îĭ impune, ca după ce a protestat în proiectul sĕu de adresă şi în discursul, cu care l'a presentat, în contra alegerilor trecute, sĕ observe acum a tăcere. Cu alte cuvinte, nu merită a mai sta de vorbă cu partida guvernuluĭ.

Acésta este atitudinea partideĭ aşa numite naţionale. Cât pentru partida Kossuthistă, ea a dovedit şi în decursul desbatereĭ adreseĭ, că pe sub mână este înţelésă cu partida dela putere şi că de aceea nicĭ nu vré se ia o posiţiă energică faţă cu céta mamelucilor. Numai la încheiare a vorbit Helfy cevaşĭ mai înfocat în contra guvernuluĭ încolo discursurile marilor Kossuthiştĭ au fost cam spălăcite.

Mica partidă a luĭ Ugron a manifestat o atitudine fórte supĕrăciósă pentru kossuthiştĭ. Caracteristic e, că Ugron, conducĕtorul aceleĭ fracţiunĭ, care nu e deputat, nicĭ nu umblă sĕ fiă ales, cu tóte că 'i s'ar da ocasiune ba, din contră, vré sĕ rĕmână între ceĭ isgoniţĭ prin forţă şi corupţiune din şirurile „representanţilor“, pentru ca sĕ pótă prepara cu atât mai mult efect marea acţiune, ce-o plănuesce înafară de parlament, — acţiune, ce tinde în prima liniă la rĕsturnarea partideĭ luĭ Kossuth.

Póte încă şi mai aspru, decât partida guvernuluĭ, a fost atacată „partida poporală“ atât de pe băncile mamelucilor, cât şi de pe acele ale oposiţieĭ kossuthiste. Motivul îl cunóscem El se dă pe faţă mai ales prin cooperarea guvernamentalilor cu kossuthiştiĭ, soţiĭ lor de luptă din vremurile desbatereĭ reformelor bisericescĭ.

Etă cum înfăţişéze organul „partideĭ poporale“ situaţiunea la încheiarea desbatereĭ asupra adreseĭ:

„Vorbirile şi proiectele de adresă ale partidelor oposiţionale au fost tot atâtea protestărĭ în contra abusurilor electorale ale guvernuluĭ Banffy şi în contra moduluĭ cum este constituit parlamentul. *Pe cât timp va peri dreptatea, în istoria ungurescă acest guvern va fi privit întotdéuna cu un usurpător al dreptuluĭ şi parlamentul sĕu ca ilegal.* Pe cetăţenĭ pot sĕ-ĭ constrîngă la supunere, dér nu şi la stimă şi încredere, deórece infamia póte pricinui temere, dér nu póte câştiga vadă“. („Alkotmány“ dela 22 Dec.)

Aşa se apreţiéză contrariĭ noştri eĭ pe eĭ, şi e bine, că se mai găsesc între eĭ de aceia, carĭ sĕ spună adevĕrul fiă şi numai pe jumĕtate.

CRONICA POLITICĂ.

— 11 (23) Decemvre.

Din Cernăuţĭ se telegrafiéză, că **în Bucovina s'a constituit un nou partid politic**, al căruĭ program tinde la valorarea principielor socialismuluĭ creştin. La adunarea de constituire se spune, că a luat parte un numer fórte mare de cetăţenĭ bucovinenĭ, aşa că nicĭ nu putură încăpé toţĭ în sală. Ca preşedinte al nouluĭ partid a fost ales Tigran de *Pruncul*. Din mijlocul adunăreĭ s'a adresat o petiţiă către ministeriul de agricultură, cerênd, ca pămênturile fonduluĭ religioner gr. or. al Bucovineĭ sĕ se esarendeze în primul loc economilor din respectivele comune. A fost rugat şi prinţul Lichtenstein sĕ ia parte la şedinţele comitetuluĭ nouluĭ partid. Se dice în telegrama, ce aduce acéstă scire, că poporul de rênd din Bucovina întimpină cu bucuriă extra-ordinară constituirea nouluĭ partid şi că la proximele alegerĭ el are sĕ se înroleze în masse sub stindardul socialismuluĭ creştin.

*

In cercurile politice maghiare a produs mare resens **declaraţiunea ministruluĭ Fejérváry** în privinţa **participăriĭ honvedimiĭ la esposiţiunea viitóre din Paris.** Interpelat în privinţa acésta în ancheta esmisă pentru de a stabili participarea Ungarieĭ la esposiţia viitóre din Paris, a rĕspuns ministrul de honvedĭ, că honvedimea numai în acel cas póte lua parte la esposiţiune, déca va fi invitată la lucrările pregătitóre şi armata comună, *fiind-că honvedimea este o parte întregitóre a armateĭ comune*. Concepţia acésta, care stă în contradicţia cu textul legiĭ despre armata honvedă din 1890 a produs mare agitaţiă în cercurile oposiţionale şi deputatul Konyáthy Béla a şi presentat în parlament o interpelaţiune în afacerea declaraţiuneĭ luĭ Fejérváry.

*

In cestiunea **dieceseĭ vacante din Üesküb**, care agită de 7 lunĭ locuitoriĭ sêrbĭ, grecĭ şi românĭ a fost interpelat în 16 l. c. în Scupcina din Belgrad ministrul-president Novacovicĭ, care a rĕspuns momentan. In rĕspunsul sĕu face ministrul istoricul cestiuneĭ, arătând că până la anul 1890 s'a serbat liturgia în biserica din Üesküb în limba slavonă veche, la anul 1890 a fost ocupată apoi de-odată şi în chip clandestiv de Grecĭ. Contra acesteĭ volnicii au protestat Sêrbiĭ la patriarchat, de unde s'a esmis Metropolitul grec Ambrosius pentru studiarea şi arangiarea cestiuneĭ. Acesta a decis în favorul Grecilor. Contra acestuĭ decis au recurat Sêrbiĭ din nou la patriarchat şi la Pórtă, n'au primit nicĭ un rĕspuns, ér murind în decursul anuluĭ acestuia într'un mod suspect metropolitul Methodiu, a ocupat metropolitul Ambrosiu şi metropolia Üesküබuluĭ, ceea ce a agitat şi mai mult locuitoriĭ Sêrbĭ. Sinodul ecumenic din Constantinopole în loc sĕ dee ascultare plângeriĭ Sêrbilor, a ales în mod demonstrativ pe Ambrosiu de metropolit al Üeskübuluĭ. Sêrbiĭ au demonstrat contra alegeriĭ acesteia şi au scos cu forţa pe Grecĭ din biserică. Organele administrative au închis biserica şi au provĕdut porţile cu sigile. Sêrbiĭ au rupt sigilele şi au celebrat liturgia în limba veche slovană. Organele administrative au restituit sigilele şi au aşedat pazitorĭ în jurul bisericeĭ. De atuncĭ nu s'a mai celebrat nicĭ o liturgiă în acea biserică. Sêrbiĭ au înaintat o petiţiune la Sultanul, care a fost sprijinită şi de ambasadorul rusesc şi consulul sêrbesc. Informându-se Sultanul despre starea lucrurilor, a cerut dela patriarchat îndepărtarea luĭ Ambrosiu, fiind-că nu-i póte acorda beratul de investire. Scupcina a luat unanim la cunoscinţă rĕspunsul ministruluĭ şi i-a votat mulţumită.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

„Cartea négră“.

Unde dai şi unde crépă.
Prov. român.

Respuns la „Cartea négră“ (A „fekete könyv“) scrisă de br. Stefan Kemeny junior în 1849, şi publicată de Hentaler Jozsef în numerii 121—131 din Mai 1895 ai luĭ „Magyarország“ din Budapesta.

De Axentie Severu.

26) (Urmare).

Tot atâta credĕmênt merită şi al doilea „jelenet“ privitor la stîrpirea inteligenţeĭ maghiare, punênd autorul „Cărţii negre“ în gura părintelui Simeon (nu Samuel) Balinth cuvintele de „gunoiŭ“, „om nehotărît“ etc. la adresa luĭ Iancu, prin ceea ce îşĭ arată numai rĕutatea sa. Iancu nu ni-a fost nóue superior, ca sĕ-i pótă imputa Balinth puterea séu suprema comandă; noi am fost coordinaţĭ uniĭ cu alţiĭ, în tocmai cum sunt şi prefecţiĭ séu fişpaniĭ de astădĭ, am lucrat cu adevĕrat în bună înţelegere, dér nu am fost supuşĭ ordinelor Ianculuĭ, precum se vede şi din rapórtele nóstre. De-am fi fost noi subordinaţĭ la comanda luĭ Iancu, i-am fi făcut luĭ, ca suprem comandant, raportul despre faptele şi mişcările nóstre, însĕ fiind-că nu a fost aşa, am făcut fiă-care separat de-a dreptul către Monarch, acum, décă nu stă superioritate, nu póte sta nicĭ afirmaţiunea: „pĕcat de tine, că ţi-au dat atâta putere [1]).

Nu póte fi adevĕrat nicĭ afirmaţiunea, că „la Blaşiu ar fi jurat Româniĭ, ca nicĭ pe copiiĭ din pântecele mameĭ sĕ nu-i cruţe“ — afirmaţiune, ce se pune în gura luĭ Balinth [2]). Şi décă s'ar fi dis acele vorbe între paharĕ, după o bucuriă aşa de mare cum au trebuit sĕ aibă popiĭ şi conducĕtoriĭ Românilor după ce nimiciră a douaóră óstea luĭ Hatvani, nu ar fi vre-o mare minune, mai cu sémă nu ar avé a se spăria şi îngrozi ceĭ ce sciu, câte au suferit părintele Simeon Balinth dela compatrioţiĭ sĕi în Abrud şi în adâncul temniţeĭ din Aiud, din care îl scăpai eu [1]).

Cum-că Popa Tamas, recte Tamási dela Ştrajia, al căruĭ fiiu a luat în căsĕtoriă pe vĕduva Pokloşoie din Alba-Iulia, cu care a sporit némul unguresc, sĕ se fi uitat cu sufletul odihnit, până ce Onŭ Pavel şi Costyá Todór au tăiat piciórele, au maltratat şi omorît pe diregĕtorul luĭ Rhedei, nu se póte crede, pentru-că acest preot poseda o cultură înaltă şi se bucura de-o stare materială frumósă, crescêndu-şĭ doi fii, din carĭ unul a ajuns funcţionar înalt la Guverniu ţĕriĭ, ér al doilea e acum preot-protopop onorar la Grind, în comitatul Turda-Arieş.

Ce sĕ mai dicem şi reflectăm şi despre Memorandul, séu cum scrie cineva în „Cartea cea négră“: „*hivatalos követeles*“ (pretensiune oficiósă), care s'ar fi compus în 30 Decemvre 1850 [2]) în Alba-Iulia, al căruĭ original e scrisórea proprie a canoniculuĭ rom.-cat. Raduly şi corecturele de mâna luĭ Macedonfi, — nu sciu. Am cunoscut pe canonicul Raduly, de origine Sĕcui din Transilvania, om fórte popular, făcea multe cumpărăturĭ de vechiturĭ dela Ţiganiĭ, carĭ se ocupă cu acéstă meseriă în Alba-Iulia până în diua de adĭ; vorbea cu accent rĕu limba română, nu trecea de vre-o capacitate, ci numai de mare econom. Nu sciu, nu pricep, cum acest om, acest canonic papistaş ar fi putut, şi ce interes ar fi avut sĕ compună un Memorand în favorul Românilor, pe care sĕ-l corégă Macedonfi şi sĕ-l ducă Iancu la Viena.

Dér marĭ, multe şi minunate sunt lucrurile tale, Dómne! Intre acestea póte fi şi esista şi aşa ceva. Acestea însĕ sunt făcute tóte — ca şi „Cartea cea négră“, — nu pentru a face lumină şi a informa, pentru a îndrepta posteritatea, ci pentru a înegri şi trage prin tóte gunóele pe conducĕtoriĭ poporuluĭ român cu tot némul lor.

Nu pe astă cale vom conveni şi ne vom înţelege vre-odată, D-lor? Voi se pare că nu sciţĭ, că cu o lingură de miere prindĭ mai multe musce, decât cu o bute de oţet, ceea ce scie tótă baba românéscă.

---

[1]) „Öröke kár, hogy neked ezt a szép czimet, rangot és hatalmat adták, és köztünk téged elsővé tették“.

[2]) „Hát elfelejted, hogy Balázsfalván arra eskedtünk, hogy még az anya mehékben sem szabad kimélni a magyart“.

[1]) Vedĭ G. Bariţiu, „Părţĭ alese“ Vol. II. pag. 131—133.

[2]) Şi pe care autorul „Cărţii negre“, scrisă în 1849, l'a prevĕdut ca un mare profet. Ce mai istoricĭ!

Pregătirĭ de mobilisare?

Scirĭ grave au început sĕ se ventileze prin ḑiare, carĭ deşi nu sunt încă confirmate, ele caracteriséză însĕ marile îngrijirĭ, de carĭ sunt cuprinse puterile europene în faţa stărilor actuale din Orient.

Una dintre aceste scirĭ, datată din Seghedin, este adresată foilor din Budapesta, carĭ îĭ şi dau o importanţă destul de mare. Scirea este acésta:

„In cestiunea eventualelor încurcăturĭ, ce pot sĕ se ivéscă la primăvară în Balcanĭ, s'au ţinut la Curtea din Viena *importante consilii militare*, carĭ au durat treĭ ḑile şi s'au terminat Sâmbăta trecută. Consiliile *au fost presidate de Majestatea Sa Francisc Iosif*. Au luat parte la ele, afară de şeful statului major, mai mulţĭ comandanţĭ de corpurĭ, ca Rheinländer, Waldstätten etc. Resultatul consultaţiunilor a fost, că s'au stabilit mĕsurile militare, ce are sĕ le ia Austro-Ungaria la isbucnirea unor eventuale turburărĭ în Orient“.

Altă scire sensaţională ni-o aduce o telegramă din Odesa, care spune, că corpurile rusescĭ de armată din Crimea şi Caucas în timpul din urmă au început sĕ facă vĕdite pregătirĭ de mobilisare. Mai ales pe căile, ce duc spre graniţa Turciei, se observă o mişcare mare. Guvernorul suprem din Caucas a dat tocmai acum o ordinaţiune, prin care se opresce comunicaţia generală pe aceste căi, aşa că comunicaţiunea pentru publicul cel mare este permis a se face numai pe drumurile laterale.

Se ḑice, că în cercurile militare ale Rusiei, acéstă mişcare este adusă în combinaţiune cu eventualitatea unei *invasiunĭ a Rusiei în Armenia turcéscă*, ba oficerii de rang superior ai armatei declară pe faţă, că o asemenea invasiune n'are sĕ întâmpine marĭ greutăţĭ nicĭ la Erzerum, nicĭ la Erzirdsam.

In fine mai avem de înregistrat aci şi o altă scire, ce-o primesce „Berlin. Tagblatt“ dela corespondentul sĕu din Petersburg. Scirea acésta spune, că ambasadorul frances dela Petersburg, conte Montebello, ar fi obţinut pentru Rusia consensul Franciei, după care Rusia pe lângă anumite garanţii *sĕ pótă invada Constantinopolul*. Scirea acésta însĕ e dată sub reservă.

SCIRILE ḐILEI.

— 11 (23) Decemvre.

Atentat în contra unui fisolgăbirĕu. Foile unguresci aduc scirea, că în contra fisolgăbirĕului *Issekutz* din Teregova s'a sĕvîrşit dilele acestea un atentat. Pe când fisolgăbirĕul cina la masă împreună cu familia sa, cineva dela stradă împuşcă prin ferésträ asupra lui. Glonţul nu-l nimerĭ, aşa că fisolgăbirĕul putù imediat sĕ ésă la stradă pentru a urmări pe atentator. Acesta însĕ dispărù în întunerecul nopţii, aşa că nu i-s'a putut da de urmă. Se crede, cum spun foile unguresci, că atentatul a provenit din dor de rĕsbunare şi că *ar sta în legătură cu turburările dela Mehadica*. Va sĕ ḑică suspiţiunea e aruncată din partea Ungurilor asupra unui Român, bag sémă pentru-că fisolgăbirĕul Issekutz ar fi fost unul dintre factorii, carĭ au pricinuit vĕrsarea de sânge dela Mehadica.

—o—

Prelegere publică. Dumineca viitóre va prelege în sala cea mare a gimnasiului D-na Maria *Baiulescu* despre *„Femeia în societatea de astăḑĭ“*. Prelegerea se începe la órele 4 d. a. Preţul de întrare e 20 cr., pentru studenţĭ 10 cr. Venitul curat e destinat jumĕtate pentru Reuniunea femeilor române din loc şi jumĕtate pentru fondul „Coresi“ pentru edarea de cărţĭ şcolare.

—o—

Relaxarea dărei pentru cei păgubiţĭ de grindină. Scim, că în lunile Iunie şi Iulie ale acestui an grindina a făcut marĭ pagube în fórte multe părţĭ ale ţĕrei. Ungurii din fruntea comitatului Somogy au înaintat în causa acésta o petiţiă la ministeriul de finance, ca „pe basa pagubelor constatate“, sĕ li-se ierte locuitorilor din acel comitat *200,000 fl.* din darea de pe anul curent. Se'nţelege, fiind vorba de un comitat unguresc, cererea a şi fost luată în consideraţiune. Pentru ce óre Ungurii din fruntea comitatelor române, carĭ încă au fost în mare parte devastate de grindină, nu se îngrijesc şi ei în asemenea mod de uşurarea sorţii locuitorilor de sub stăpânirea lor?...

—o—

Un curios mod de salutare. Dumineca trecută, scriitorul şi redactorul ungur Szépfaludi Örlössy Ferencz din Sigetul Marmaţiei eşi şi el la preumblare ca tótă lumea. Când se preumbla însĕ mai „domnesce“, étă că-l întâmpină advocatul Junger Lázár. De bine că s'au vĕḑut, Junger mi-l înhaţă pe Szépfaludi şi-l tócă cu o bâtă în cap, apoi o luă la sănĕtósa. Acest mod de salutare, deşi invenţiă proprie a unui „patriot“, nu i-a convenit redactorului ungur, care pe advocatul Jung îl provocă la duel. Mai rĕmâne acum, ca drept satisfacţiă, bietul redactor sĕ mai fiă şi tăiat, orĭ împuşcat.

—o—

Rĕmăşag în contra beuturilor spirtuóse. Locuitorii din comuna Kaso, în comitatul Zemplinului, au făcut între sine un fel de rĕmăşag, că nu vor mai bé beuturĭ spirtuóse. Cei ce vor călca rĕmăşagul vor avé sĕ plătéscă o pedépsă de *50 fl.* în favorul şcólei.

—o—

Chirotonirĭ. Cetim în „Telegraful Român“: Escelenţa Sa I. P. S. nostru D. Archiepiscop şi Metropolit Miron *Romanul* a chirotonit întru presbiterĭ pe urmatorii clericĭ absoluţĭ: La 29 Noemvre a. c. pe Aron *Gogonea*, ales paroch în Poiana-Mĕrului, ppresbiteratul Branului. La 30 Noemvre pe Iosif *Popescu*, ales paroch în Dumbrava, protopresbiteratul Reghinului. La 1 Decemvre pe Ión *Bogdan*, ales paroch în Zizin, ppresbiteratul Braşovului. La 2 Decemvre pe clericul cu pregătirĭ extra-ordinare Ión *Nodiş*, instituit paroch în Stoicenĭ, ppresbiteratul Solnocului. La 3 Decemvre pe Teofil *Holerga*, ales paroch în Frĕus, ppresbiteratul Mediaşului. La 4 Decemvre pe Chirion *Muntean*, ales paroch în Trapold, ppresbiteratul Sighişórei. La 5 Decemvre pe Ión *Iosof*, ales capelan în Tilişca, ppresbiteratul Sĕliştei, şi: la 6 Decemvre pe Nicolau *Oneţ*, ales paroch în Peleş, ppresbiteratul Câmpenilor.

—o—

Epidemia de tifus bântue în mod periculos în seminarul teologilor catolicĭ din Sătmar. Dintre 6 bolnavĭ, unul a murit, ér ceilalţĭ clericĭ au fost trimişĭ acasă.

—o—

Accesişti de manutanţă. Pe basa ordinaţiunii ministeriului de honvedĭ dela 19 Dec. 1892 nr. 71411/IV se face cunoscut glotaşilor, că aceia, carĭ doresc, ca în timp de resbel sĕ-şĭ facă serviciul ca oficianţĭ de manutanţă (Verpflegs Beamte) şi care voesce sĕ facă în timp de pace un curs practic de 3 lunĭ şi sĕ depună esamenul teoretic, pentru a dobêndi gradul unui accesist de manutanţă (élelmező járulnok), au sĕ-şĭ înainteze cererile lor până la 20 Ianuarie 1897 la magistratul orăşenesc din loc, unde la despărţĕmĕntul militar, se pot vedea şi condiţiunile detailate privitóre la primirea unor astfel de oficialĭ de manutanţă.

—o—

Călindarul Plugarului pe anul 1897 este cel mai mare şi cel mai eftin între călindarele românescĭ apărute până acum. Conţine *11 cóle de tipar*. Numai partea literară şi economică conţine vre-o 80 pagine format mare şi tipar compres garmond. In text se află şi câte-va ilustraţiunĭ frumóse. Un esemplar costă numai 25 cr. De vêndare la Tipografia „A. Mureşianu“ în Braşov.

Dela comună.

Şedinţa din 22 Dec. 1896

Primarul aduce la cunoscinţă sumele întrate dela accis în luna lui Noemvre a. c.

Dr. Otroban interpeléză în privinţa regulării din strada aurarilor (Goldschmiedgasse) şi rógă magistratul a stărui pentru delăturarea resturilor de stoboră şi înlocuirea cu zid séu cu grilaj de fier. Primarul promite a face tot ce e posibil.

Advocatul Puşcar, luând ansă dela finalisarea comasării şi arândarea pământurilor comunalĭ, atrage atenţiunea magistratului asupra înfiinţării „cimiteriului central“ şi îl rógă a se ocupa serios cu acéstă cestiune şi sĕ ducă la îndeplinire conclusele luate în acéstă privinţă. Primarul promise, că va studia actele şi va raporta.

Urméză ordinea ḑilei, din care punctele 1, 2, 3, 7, 8 şi 29 despre cumpĕrarea şi vêndarea de realitătĭ nu se pot pertracta, nefiind numĕrul de membri presenţĭ suficient, şi se vor pune de nou la ordineau ḑilei.

1) Se aleg în comisiunea silvanală 2 membri: Ludwig Miess şi senatorul Boyer; tot-odată se decide a se ocupa postul de adjunct silvanal.

2) Se apróbă contractele de cumpĕrare a mai multor pământurĭ pe séma casarmei de cavalerie.

3) Se decide devincularea bonurilor ruralĭ şi întrebuinţarea lor la zidirea unei casarme de infanterie până la suma de 360,000 fl. v. a.

4) Se apróbă modul de procedere de până acĭ la vêndarea şi cumpĕrarea de pământ la regularea stradelor.

5) Planul despre regularea canalului din „strada agrişilor“ (Egrischgasse) în Blumĕna cu un preliminar de 3227 fl. v. a. se respinge, nefiind o necesitate imperativă.

Anularea judecăţii S-tului Sinod.

Scim, că în 4 (16) Decemvre Sf. Sinod al bisericei autocefale ortodoxe române de rĕsărit s'au întrunit în şedinţă estraordinară spre a pune capĕt crisei bisericescĭ.

Indată după deschiderea şedinţei preşedintele Sinodului Metropolitul Moldovei şi Sucevei a dat cuvêntul ministrului cultelor şi instrucţiunei publice d-lui *G. Mârzescu*, care a rostit următorul discurs:

Inalt Prea Sânţite Metropolit al Moldovei şi Sucevei, Primichiriu-Preşedinte al Sântului Sinod, al Sântei Bisericĭ autocefale ortodoxe române!

Ministrul al cultelor şi instrucţiunei publice, fiu al Bisericei autocefale ortodoxe de rĕsărit, cuprins de o adevĕrată pietate creştină, înainte de a fi intrat în acest Dumneḑeesc şi Sânt lăcaş, ḑis-am: „Rugăciunile mele Domnului voi da înaintea a tot norodului Lui, Lui voiŭ jertfi jertfă de laudă“... şi aşa întru numele Domnului, înaintând până în faţa vóstră, Primichiriu-Preşedinte al S-tului Sinod, striga-voiŭ dimpreună cu psalmistul:

„Deschideţi-mĭ porţile dreptăţei, căcĭ Drépta Domnului a făcut puterea, Drépta Domnului m'a înălţat!... Lui, decĭ, mai întâiŭ, se cuvine sĕ mĕ închin, mărturisindu-i că şi acésta-i ḑiua, pe care a făcut'o Domnul spre a ne bucura şi a ne veseli cu toţii într'ênsa; căcĭ calea adevĕrului umblând, cugetarea nóstră a tuturora, o! Dómne Sânte! legea Ta este!“

Bine cuvêntaţĭ aşa-dér, Inalt Prea Sfinte Metropolit al Moldovei şi Sucevei, Primichiriu-Preşedinte, şi voi Inalţĭ Prelaţĭ, pe sufletescul vostru fiu, credinciosul servitor al tronului Majestăţei Sale Carol I, şi daţi-mĭ cuvêntul spre a'mĭ îndeplini, ca ministru al cultelor şi instrucţiunei publice, datoria prescrisă prin art. II din

---

Se póte, că în urma acestui Memorand a scris Scitofski, primate la Strigon, în 15 Iulie 1850: „In gemuit, paternum meum Cor, quovos.... dum audivissem.... quomodo manum suam misit hostis“ etc. (Vedĭ „Părţĭ alese“ Vol. II. pag. 388).

Calea, pe care am pute conveni şi a ne înţelege au arătat'o mulţĭ bărbaţĭ de-ai noştri şi mai pe urmă chiar şi un vechiŭ aliat al naţiunei maghiare, care ḑice: „Wir sind der Meinung, dass überal das zahlreiche Unrecht, das in jener zeit wohl auf allen Seiten verübt wurde, der Schleier der Vergessenheit gebreitet sein sollte. Ieder der Parthein aber, die damals, im blutigen Kampfe miteinander lagen, muss es gestattet sein, ohne dass sich die Andere dadurch verlezt fühlt, das Andenken, ihrer Männer und Helden aus der zeit dieser Kämpfe in Ehren zu halten und zu feiern [1])

Am ḑis'o mai de multe-orĭ şi la tóte ocasiunile potrivite, că noi Românii ar trebui sĕ ridicăm un monument generalului Bem, pentru-că prin purtarea lui umană şi proclamaţiunea de amnestiă, dată după ocuparea Clujului, cel puţin 50—60,000 capĭ de familiă şi tinerĭ capabilĭ de-a lucra şi purta arme i-a scăpat de mórtea ce-i aştepta cu gura căscată, décă în locul acestui generos, intrepid şi vitéz general ar fi urmat un Teleki Sándor, un Apor, un Berzevitzi etc. etc. Şi décă noi Românii ar fi trebuit sĕ facem acésta, apoi dĕu şi Maghiarii din Transilvania ar trebui sĕ dea prescurĭ la biserică şi sĕ mulţămescă lui Dumneḑeu, că în locul lui Iancu, Axentie, Moldovan, Vlăduţ, Solomon, nu a fost Baternai, Todoran, Teoc în capul Românilor, că atuncĭ nu ar fi rĕmas nicĭ un oraş nepîrjolit, nicĭ o curte domnéscă neprădată şi fórte puţine suflete unguresci ar fi rĕmas în Transilvania, afară de Secuime.

Audĭ acolo Iancu! primesce ordin sĕ desarmeze gardele unguresci din Munţĭ, el se mulţămesce cu 5000 fl. dela Abrud, nu cere 50,000 ca Berzenţei dela Reghin, 1200 galbinĭ, ca Csutak dela un sat ca Băiţa. Reorganisase Magistratul Abrudului şi lăsese primar tot pe cel ce-l avù şi până la organisare, adecă pe Boér János, trece mai de multe-orĭ cu gardele şi logărenii sĕi prin Abrud, şi în 6 lunĭ de ḑile, până la venirea lui Hatvani, nu 'i-se atinse nimĕnui un fir de pĕr pe cap. Acel Iancu trece în Noemvre 1848 prin Aiud [3]), se reîntórce dela Turda cu 20,000 ómenĭ din tóte regiunile ţĕrei până şi din ţéra Haţegului [4]) şi nu se atinge nicĭ de curţile comiţilor Teleki în Cricău, ale baronului Kemény la Galda de jos, ale marilor proprietarĭ din Galtiu, Coşlar, Mesentea, Teuş, Stremţ, şi pe tótă linia Mureşului până la Vinţu de sus. Imparte cele 5000, ce le luă dela Abrud pentru ca sĕ-şĭ cumpere opincĭ cardiştii şi cei dela Albac, Scărişóra, Vidra de sus şi de jos, — şi după 46 de anĭ sĕ fiă declarat de cei, pe ai căror părinţĭ i-a apĕrat, ale căror averĭ le-a cruţat, sĕ fiă, ḑic, declarat de „Bandita Vezér“ (conducĕtor de bandiţi), — ér de mine sĕ le pară rĕu, că nu m'au omorît ai lor ca pe un câne turbat, séu sĕ fi aflat un mod, un pretext de-a mĕ spêndura, pentru-că am condus cu atâta tact şi circumspecţiune pe cei 20,000 bărbaţĭ, câţĭ s'au aflat în stare de-a purta arme, a răbda fome şi strapaţiă dela Alămor, Armenĭ până la Ciucia şi Abrud, aşa încât în tot ţinutul prefecturei mele numai 6 omorurĭ s'au întâmplat [1]) şi nicĭ o curte boeréscă nu s'a prădat; pentrucă am scăpat de totală încenuşare Abrudul şi Auraria, pentru-că am luat şi scăpat de mórte şi fóme cele 300 de femei, copii, moşnegĭ, ce se refugiaseră în biserica lui popa Amos, luându-i sub protecţiunea mea şi aducêndu-i la fraţii lor în Barabanţ, ca sĕ nu piérĕ de fóme, séu cu altă ocasiune sĕ nu mai scape cu viéţa.

După tóte acestea îţĭ vine sĕ strigĭ: bravo Petre! înainte D-lor, mergem fórte bine, dér pe astă cale în vecii vecilor nu vom conveni.

(Va urma).

[1]) Vedĭ „Kronstädter Zeitung“ Nr. 125 dela 11 Maiŭ 1895.

[3]) Vedĭ atestatul căpitanului Gratze în „Părţĭ alese“ Vol. II. pag. 791, de G. Bariţiu.

[4]) Petru desarmarea Aiudului, Vinţului Turdei etc. trimisese şi Nicolae Solomon vre-o 5000 de lăncerĭ, carĭ se uniră la Teiuş cu ai Iancului şi ai căpitanului Gratze.

[1]) Dobai la Roşia, Gyárfás şi Baranyai la Sâncel, Beteg din Sânger Dobi şi Bányai la Bucerda.

legea S-tului Sinod dela 1872, după care având dreptul de a asista la deliberările S-lui Sinod, implicit am şi datoria de a sta ca o sentinelă neadormită a respectului legilor.

Răspundĕtor înaintea Representaţiunei naţionale, rĕspundĕtor către Majestatea Sa Regele, carele, după art. 35 din Constituţiune, este capul puterei executive, şi ca atare exercită o supremă privighere şi un suprem control asupra tuturor instituţiunilor, ce funcţionéză în Statul român, în împreună înţelegere, S-tul Sinod, şi guvern, sĕ aducem şi astădĭ un sincer omagiŭ legilor şi canónelor ce stau în armonie cu legile fundamentale ale ţĕrei; căcĭ numai aşa vom dovedi ţĕrei şi Majestăţei Sale Regelui, că S-tul Sind, ca şi guvernul, are în prima linie, ordinea în Stat.

Tinde, deci, o Dómne! mâna Ta cea nevĕdută dintru Sfânt Locaşul Tĕu, şi ne bine-cuvêntéză pe noi toţi, căcĭ după cum dice şi luminătorul dascăl al creştinătăţei, Sfântul marele teolog Grigorie: *„Bună rênduială se cuvine pretutindenea a se păzi ca una ce ţine şi păzesce pe tóte, mai ales întru cele bisericescĭ, unde fiesce-carele este dator a'şĭ cunósce mĕsurile sale, şi hotarele rênduelei sale a nu le trece“.*

Guvernul de pe o parte căläuzit de legile fundamentale ale ţĕrei şi de înţelepciunea sânţitelor canóne, carĭ cu tótele împreună glăsuesc că: „dregĕtorii marĭ şi micĭ, ca şi cetăţenii drept credincioşĭ datorĭ de o potrivă sunt a nu cruţa nicĭ un sacrificiŭ când este vorba de a nu desbina S-ta nóstră Biserică creştină ortodoxă de rĕsărit;“ — ér pe de alta, guvernul ţinĕnd la onórea de a-şĭ îndeplini angajamentul solemn luat în faţa representaţiunei naţionale, precum şi în faţa Corónei: *„că va resolvi spre satisfacerea generală cestiunile dela ordinea dilei, carele cer o soluţiune pacinică şi cât mai neîntârdiată“* —; că necontestat şi necontestabil, între cestiunile aceste impunĕndu-se, în primul loc, pacea în Sânta nóstră Biserică spre a se aduce ast-fel unirea şi dragostea şi între Episcopĭ şi Metropoliţĭ şi între clericĭ şi între cei lumenĭ; ca ministru de culte de a mea datoria am credut de a face un călduros apel la puterea Harului ce vĕ este dat dela Mântuitorul Domnul nostru Isus Christos, întru Sântul Duh de a lega şi deslega, sĕ binevoiţĭ de a chibzui: *sĕ se ridice de d'asupra Metropolitului Ungro-Vlahiei, Ghenadie Petrescu, hotărîrea S-tului Sinod dela 20 Maiŭ 1896.*

Temeiurile carĭ le cred puternice în sprijinul propunerei pe care o ridic până la înălţimea scaunului Vostru de supremĭ judecătorĭ întru tóte cele spirituale, în scurte cuvinte, sunt:

S-tul Sinod a judecat în lipsă pe Metropolitul Ghenadie, aşa că Inalta şi S-ta acéstă autoritate Bisericéscă, nicĭ a putut şi nicĭ a fost pusă în posiţiune de a cunósce tóte întâmpinările la învinuirile ce 'i se aduceau.

Intrând, apoi, în examinarea de aprópe al acestor învinuirĭ, ne-am convins, că unele din ele cad în competinţa autorităţilor laice, şi că asupra lor s'a pronunţat ordonanţa judecătorului de instrucţiune din 12 Noemvre 1896, care a fost anulată.

Cât se atinge de prima învinuire de domeniul pur spiritual, *„că ar fi întrodus inovaţiunĭ în serviciul Sântei liturgii,* schimbând tipicul serviciului archieresc dela Sânta liturghie, contra usurilor din vechime stabilite“... mărturisirea publicè făcută în urmă de Metropolitul Ghenadie, că un singur moment în viaţa sa n'a încetat de a păstra şi de a se închina la dogma Sântei Treimĭ, ce este prima între primele dogme ale religiunei creştine... îmĭ este mângâetor lucru de a crede, că v'a convins şi pe voi, Inalţĭ Prelaţĭ, că acéstă învinuire nu mai póte sta în picióre.

Cădĕnd acéstă primă învinuire, ea, după canóne, atrage după sine căderea şi a celorlalte învinuirĭ. (Vadĕ-se canonul 139 din Sinodul dela Cartagena.)

Aşa, în calea adevĕrului umblând, ridicând mânile spre poruncile Domnului pe carĭ le-am iubit şi m'am deprins întru îndreptările lor, şi ca creştin şi ca ministru învocând puterea Harului ce vĕ este dat dela Cel de sus de a lega şi deslega, termina-voiŭ în acest Dumnedeesc şi Sânt locaş pentru admiterea şi votarea propunerei ce am onórea de a vĕ face cu evanghelicescul glas, ce dice: *„Aşa sĕ luminese lumina vóstră înaintea ómenilor ca sĕ vadă faptele vóstre cele bune, şi aşa sĕ slăvim cu toţii pe tatăl nostru Cel ce este în Ceruri!“*

*

Propunerile din discursul de mai sus a ministrului au fost susţinute de preşedintele Sinodului, de episcopul de Rimnic şi al Dunării de jos. Apoi s'a ales o comisiune, căreia i-s'a predat propunerea ministrului spre opinare, ér şedinţa s'a suspenpat. La redeschidere episcopul Dunării de jos cetesce raportul comisiunii, care *îşĭ însuşesce propunerea făcută de ministrul de culte şi rógă Sinodul sĕ o priméscă,* anulând sentinţa dela 20 Maiu 1896.

S-tul Sinod a admis în urmă raportul comisiunii cu 12 bile pentru, una contra şi o abstinere. După acéstă S-tul Sinod a luat în unanimitate următórea hotărîre:

....Avĕnd în vedere considerantele şi conclusiunile acestui raport, pe care 'l aprobă,

Sântul Sinod, călĕuzit de cuvintele Domnului Dumnedeului şi Mântuitorului nostru Isus Christos, care a dis Sânţilor sĕi ucenicĭ şi apostolĭ, ai căror umilĭ următorĭ suntem: „Pace vouĕ, pacea mea dau vouĕ, ca sĕ vĕ iubiţĭ unii pe alţii, căcĭ în acésta vor cunósce toţĭ că aĭ mei ucenicĭ sunteţĭ de veţĭ avea dragoste între voi“;

aceste poruncĭ. dorind a urma cu toţii şi încredinţat S-tul Sinod, că unirea şi dragostea sunt singurele care dau omului linişcea consciinţeĭ şi'l fac fericit în lumea acésta şi'l pregătesc pentru a moşteni viéţa viitóre;

considerând că numai prin unirea şi dragostea cea dintre noi, se va preamări Dumnedeu cel în Treime, Tatăl, Fiiul şi Duhul Sânt;

avĕnd de-a pururea în vedere aceste Sânte şi Dumnedeescĭ precepte,

Sântul Sinod, cu puterea Harului ce i-s'a dat de către Domnul nostru Isus Christos întru Duhul Sânt de a lega şi deslega,

Hotăresce:

Ridică de d'asupra Metropolitului Ungro-Vlahiei, Ghenadie Petrescu, hotărîrea dela 20 Maiŭ 1896.

Investitura Metropolitului Iosif.

Ca adaus la cele împărtăşite despre decursul ceremonialului învestiturei noului Metropolit-Primat Iosif Gheorghianu mai adaugem următórele amĕnunte:

La ceremonia au asistat pe lângă miniştri actualĭ şi foştĭ miniştri fără deosebire de partid.

După-ce Regele s'a aşedat pe tron, a fost anunţat Metropolitul cu tóte titlurile şi anume: *Arhiepiscop şi Metropolit al Ungro-Vlahiei, Exarh al Plaiurilor, Primat al României şi preşedinte al Sfîntului Sinod al sfintei Biserici autocefale ortodoxe române.*

I. P. S. Sa ia loc, împreună cu ministrul cultelor, d-l Mărzescu, în faţa tronului, între cele două şirurĭ formate de înalţii demnitarĭ al Statului.

D-l Mărzescu cetesce diploma de învestitură, în formula obicĭnuită:

„Noi Carol I, prin graţia lui Dumnedeu şi voinţa naţională Rege al României „am dat învestitura faţă de Sfântul Sinod, „de consiliul de miniştri, de scopurile legiuitóre şi de autorităţile constituite“....

De rêndul acesta s'au adus la acéstă formulă cuvintele: *şi fruntaşii ţĕrii.*

Regele a dat apoi cîrja noului Metropolit, spunĕndu-i cuvintele tradiţionale:

„Iţĭ încredinţez acéstă cârjă Arhiepiscopală, ca sĕ păstorescĭ cu dênsa turma „cuvêntătóre din eparhia Ungro-Vlahiei“.

Majestatea Sa ceti apoi un lung şi fórte călduros discurs. Trei sunt punctele de căpetenie, pe carĭ Maj. Sa le-a atins în acest discurs.

A făcut alusiune la frământările din S-ta biserică, şi a esprimat speranţa, faţă de noul Metropolit, că Sinodul îl va ajuta în îndeplinirea înaltei sale misiunĭ;

a relevat escepţionala însemnare a acestei învestiturĭ, pentru-că ea se face, faţă nu numai de autorităţile constituite în stat, dér faţă şi de fruntaşii ţĕrii;

acésta autorisă pe Majestatea Sa sĕ crédă, că *întot-déuna se va puté sprijini pe toţĭ fiiĭ patriei, când ţera va avea nevoe de dênşii.*

I. P. S. Sa îşĭ cetesce apoi discursul. Rĕspunde aducĕnd omagiile sale Regelui. Esprimă devotamentul sĕu pentru Biserică.

La începutul discursului Mitropolitul afirmă, că Regele este suprem privighetor asupra tuturor instituţiilor de stat, ca ele sĕ nu ésă din calea dreptăţii.

*

Micul principe Carol la investitură.

Tóte foile bucurescene raportéză următorul incident, ce a pricinuit multă veselia cu ocasia investiturei ceremoniei noului Metropolit.

După-ce Metropolitul-Primat şĭ-a fost terminat discursul M. S. Regina s'a scoborît din lojă în sală împreună cu micul principe Carol şi cu mica princeipesă Elisabeta îmbrăcată în costum ţĕrănesc. Micul principe Carol în timpul când M. S. Regina se întreţinea cu cei de faţă s'a suit pe tronul, ce se afla în sala cea mare de recepţiune. Intrebat în urmă de d-l general Manu, unde a fost, micul principe a rĕspuns cu un accent pur românesc:

— *„Pe scaun!“*

Literatură.

A apărut n.-rul 8 an. I a revistei lunare **„Dochia“** sub direcţiunea d-rei Adela Xenopol cu următorul sumar: Ilustraţia; Portretul poetului Eminescu. Eminescu de A. X.; Inţelepciune de Adela Xenopol; Acelaşĭ rost (poesie) de Maria Cunţanu; A sosit timpul de Valeriu Hulubei; Ţesătórea (poesie) de Hetrat; O mumă (din viéţa basarabénă) de Yna Bucov; In lumea mare (dramă în 3 acte şi 2 tablourĭ) de G. A.: Trubadur (poesie) de D. Karr; Nürnberg de A. D. Xenopol; Din vremurĭ vechĭ (istorisire) de Stanca; Strigăturĭ în joc (din Bucovina) de * * * Slănicul (urmare) de Oscar V.; Ligă de Redacţiunea. Pe'un costă: hârtie ordinară 10 lei; hârtie velină 20 lei. Bucurescĭ strada Fântânei nr. 10.

*

In Stabilimentul de tipografiă E. J. Knoll din Turnu-Severin a apărut: **Cresus** poem dramatic în 4 acte, însoţit de un prolog şi un epilog. Autor: *Constantin Tanoviceanu.* Format mare 8⁰ de 63 pag. tipărit pe hârtiă fină. Preţul numai 1 leu.

*

Calendarul „Lumei ilustrate“ e unicul în privinţa conţinutului sĕu interesant şi frumos. Chiar acelora, carĭ nu obicĭnuesc întrebuinţarea calendarelor, încă le este folositor pentru bogatul sĕu cuprins de anecdote, pentru partea umoristică, pres cum şi pentru povestirile şi novelele sale. Pe lângă acésta conţine 121 de ilustraţii care-i alcătuesc o adevĕrată podóbă. Intre altele găsim familia regală, toţĭ miniştrii, Fleva, Delavrancea, Speranţă şi alţĭ 80 scriitorĭ, ale căror opere ocupă un loc de frunte în literatura română. Preţul acestui calendar este numai de 70 cr. Ediţia simplă 45 cr. Se vinde cu acelaş preţ la toţĭ librarii precum şi la editorul Ig. Hertz, Bucurescĭ.

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 22 Dec. Regele Carol a primit din tótă ţera telegrame de mulţămire pentru înţelepta şi patriotica resolvare a cestiunei metropolitane.

D-l D. Sturdza va pleca pentru o lună de dile în străinătate.

Constantinopol, 22 Dec. Patriarchatul a hotărît sĕ amâne pe scurt timp escomunicarea lui Antim, care s'a declarat ca metropolit al Românilor otomanĭ, pentru-că se speră că Antim îşĭ va retrage declararea. Acéstă amânare e privită ca semn, că patriarchatul e aplecat a intra în pertractărĭ şi vré sĕ încungiure schisma

Snóvă.

Nu eştĭ om. Din vorbă în vorbă, un soldat prost spune unui căprar:

— Dom'le căprar, 'mneata nu eştĭ om.

— Ce fel nu sunt om, mĕ?...

— Nu escĭ, zĕu.

Căprarul gândise că e glumă, dér când audi pe soldat dicênd: „dĕu!“ Se îndârji şi îi dădu vre-o doi ghionţĭ.

Soldatul începŭ sĕ plângă că-l durea, şi tocmai atuncĭ écă intră un căpitan, care când vede pe soldat plângênd, îl întrebă cum şi ce fel?

Soldatul îi spune că l'a bătut căprarul, şi întrebând pe căprar, ăla spune de ce îl bătuse:

— A dis, că nu sunt om, dom'le căpitan, sĕ trăiţĭ, şi a dis şi „dĕu“, şi m'am necăjit şi eu şi i-am dat un ghiont doui.

— Apoi bine mĕi, de ce ai dis, că nu e om? întrebă căpitanul.

— Apoi la ce, de?.. Când trimeţĭ d-ta sĕ între în gardă nu dicĭ: „sĕ se ducă patru ómenĭ şi un căprar?“

D. Stâncescu.

DIVERSE.

Cum făcea studii Beethoven? Plimbându-se odată împrejurul Vienei, Beethoven întâlni într'o di o cirdă de vite. Indată ce se apropiă de ea, el luă câte-va petri şi aruncă cu ele în taur, ca sĕ-l facă sĕ mugéscă — dér nu-i succese. Necăjit de acésta, măestrul începŭ însuşĭ sĕ mugéscă ca taurul, încordându-şĭ plumânile, şi étă că acest mijloc avŭ succes. Taurul ascultă cu urechile ascuţite, începŭ sĕ mugéscă şi el puternic şi deja se pregătea sĕ sară peste gard şi se năvăléscă asupra lui Beethoven când din norocire sosiră la faţa locului păstorii şi făcură pace. Scopul lui Beethoven a fost însĕ ajuns: el audise, cum spunea însuşĭ, rĕsunând cel mai adânc bas.

Academia franceză... păcălită — Academia francesă a dat un premiu de 5000 lei, plus o medalie şi o diplomă d-nei Hardouin din comuna Meudon. Premiul a fost acordat acelei femei pentru că ea e fórte virtuósă şi cu tóte că e vĕduvă s'a căsnit mult şi a crescut bine aceştĭ 10 copii ai ei. Fiă-care dintre aceştia are acum o meserie şi-şĭ câştigă cinstit pânea de tóte dilele. Secretarul academiei a trimes premiantei o scrisóre cu adresa următóre: „d-nei Hardouin, în Meudon“. In acéstă comună, însĕ mai era o femeie tot cu numele Hardouin. Acésta din urmă e o femeie strioată, beţivă şi fórte gâlgiósă. Era vestită pentru scandalele ei nu numai în comună, ci şi în imprejurimĭ. Factorul poştal sosit de curênd în acea localitate, a dat scrisórea Academiei d-nei Hardouin Nr. 2, adecă beţivei. Bucurie mare pe capul d-nei Hardouin Nr. 2! Ea a bănuit că cei 5000 de lei i-au fost daţĭ de Ţarul Rusiei „în urma visitei acestuia în Paris“. Repede s'a dus la Academia din Paris. Câţĭ-va savanţĭ, carĭ se aflau de faţă, au felicitat'o pentru virtuţile ei marĭ. Secretarul i-a dat apoi banii, medalia şi diploma. Când s'a întors în Meudon, femea s'a pus pe chef cu lăutarĭ împreună cu amanţii ei. Chefal a ţinut 3 dile de-arândul şi lumea se minuna de unde avea femeia atâţia banĭ. Primarul, intrigat, a pornit cercetărĭ şi atuncĭ s'a descoperit tótă daravera. D-na Hardouin Nr. 1, îşĭ reclama premiul. D-na Hardouin Nr. 2. a beut cele 5000 de lei, medalia a pus'o amanet, ér diploma a rupt'o. Secretarul Academiei, factorul poştal şi academicenii, carĭ au adus elogii d-nei Hardouin, îşĭ aruncă vina unul asupra celui-l'alt. In tot casul, Academia va fi silită sĕ dea un nou premiu... d-nei Hardouin Nr. 1.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Decemvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.20
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.05
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$% .	122.40
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	101.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.10
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.35
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.40
Imprum. ung. cu premii	150.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	137.20
Renta de hârtie austr.	101.30
Renta de argint austr.	101.40
Renta de aur austr.	123.25
Losurĭ din 1860	143.—
Acții de ale Băncei austro-ungară.	931.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	405.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	371.25
Napoleondorĭ	$9.53^1/_2$
Mărcĭ imperiale germane . . .	$58.92^1/_2$
London vista	119.95
Paris vista	47.50
Rente de coróne austr. 4%. . .	100.80
Note italiene	45.45

Cursul pietei Brașov.

Din 23 Decemvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.47	Vênd.	9.50
Argint român.	Cump.	9.43	Vênd.	9.46
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.53	Vênd.	9.54
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	38.30	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Anunciurĭ

(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise administrațiunĭ. In casul publicăriĭ unuĭ anunciu maĭ mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face maĭ de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans."

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Oct. 1896.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10.—	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4.16	5.10	9.02	11.19		Szolnok . .		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47		P.-Ladány . .		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50		Mezö-Telegd .		10.07	7.10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca . . .		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău . .		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5.55	sos.	Clușiu . . .	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10 45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2.52	6.27		Apahida . .			5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4 45	7.27		Ghiriș . . .		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea . .		Teiuș Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uiuóra . . .			2.49		2.08	4.27
11.09	1.16	11.59	6.19			Vințul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	11.40	12.29	6.57	8.17		Aiud . . .			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.55	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuș . . .	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05		1.30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29		12 57	3.06
12.33		2.08				Crăciunel . .			12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blașiu . . .		2.48	12.40		11.59	2.26
1.18		3.11				Micăsasa . .			12.01		11.28	1.54
1.34		3.31		9.42	sos.	Copșa-mică .	pl.	2.15	11.41		11.10	1.35
2.13		3.46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14		11.05	1.01
2.32		4.08		9.59		Mediaș . . .			10.55		10.48	12.45
3.04		4.45		10.22		Elisabetopol .		1.40	10.21		10 18	12.16
3.40		5 27		10.51		Sighișóra . .		1.06	9.42		9.43	11.33
4.03		6 12		11.12		Hașfalĕu . .		12.52	9.12		9.19	11.16
5 34		7.50		12.26		Homorod . .		11.54	7.45		7.38	10.03
6.12		8.37		12.58		Agoștonfalva .			7.02		7.22	9.25
6.41		9.07		1.15		Apața . . .		11 11	6.36		6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra . .			5.58		6.33	8.28
8.—		10.25		2.09	sos.	Brașov . . .	pl.	10.10	5.08		5.57	7.48
3.55		11.—		2.19	pl.		sos.	10.05	5.20			9.08
4.40		12.26		3.01		Timiș . . .		9.39	4.14		5.20	8.28
5.10		1 11		3.31		Predeal .		9.12	3.32		4.14	8.01
12.00		8 30		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.	5.35	9.15		3.32	3.15

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoș . . .		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău . . .		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oșorhei . .	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9 35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs. . .	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghiriș — Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.		tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11.—	5.—	10.21	Ghiriș	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tren de persón.	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt					tren mixt	Tren mixt	tren de persón	tren de persón
2.20	4 45	11.55	7.10		pl.	Copșa mică .	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna . . .		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	12 57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29	Marța și Vinerea		8.57
	6.16		3.58			Avrig . . .		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraș . .	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zêrnești

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Brașov	7.44	1.29	
10.28	6.36		Zêrnești	6.20	12.05	

Mureș-Ludoș — Bistrița

	Numaĭ Luni comunică	N. Marța comunică		Circulă numaĭ Marța		Numaĭ Vineré circulă
4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41		Țagu-Budatelic . . .		4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3 44	8.46
8 33	3.02		Lechința		2.48	7.43
9 07	3.41		Ș.-Măghiăruș		2.01	6. 2
9.59	4.55		Bistrița		1.16	5 55

Arad — Timișóra

6.20	11.25	5.-		Arad		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timișora		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5.10	Seghedin.	6 05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.51	„ Cisnădie pl	6.36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra . . .	9.51	5.32
3.54	11.48	Hașfalĕu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii maĭ negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.